

روز شمار

دو شنبه

۱۹ مرداد ۱۳۶۶

ذیحجه ۱۴۰۷

۱۰ اوت ۱۹۸۷

۲۹۲

امروز نیز در نخستین ساعت بامداد، دشمن با اجرای آتشی انبوه روی مواضع خودی در ارتفاع بلفت، حمله‌ای سنگینی به این ارتفاع انجام داد. افراد دشمن که در ساعت ۱ بامداد به قصد دور زدن ارتفاع بلفت حرکت خود را از روی جاده آسفالته آغاز کرده بودند، در این جاده در کمین از پیش آماده شده نیروهای تیپ ۲۹ نبی اکرم (ص) گرفتار شدند، سپس ادوات و توپخانه خودی نیز آتش هم‌آهنگ شده‌ای بر آنها فروریختند. سرانجام پس از یک ساعت نبرد، دشمن با دادن تلفاتی، ناگزیر شد عقب‌نشینی کند. بار دیگر در ساعت ۳ بامداد دشمن دست به حمله زد، بدین ترتیب که از روی یال سمت راست ارتفاع بلفت تا زیر سیم خاردار و کمین خودی پیش‌روی کرد و به کانال‌های مواصلاتی روی این ارتفاع رسید. فشار سنگین دشمن در ابتدای پاتک، موجب پراکندگی نیروهای خودی و گسستن انسجام آنها شد ولی با تلاش و تدبیر فرمانده تیپ نبی اکرم (ص) و رسیدن نیروهای پشتیبانی، مواضع خودی تقویت شد و نیروهای این تیپ موفق شدند در یک درگیری تن به تن و با کمک آتش سهمگین ادوات و توپخانه، دشمن را که تلفات فراوانی داده بود، به عقب برانند و تا ساعت ۴ بامداد کاملاً بر منطقه مسلط شوند.^(۱)

حملات هوایی دشمن امروز نیز همانند روزهای گذشته در منطقه عملیاتی نصر ۷ ادامه داشت. هلی‌کوپترهای عراق در پنج نوبت مواضع خودی را در ارتفاعات بلفت و دوپازا هدف قرار دادند.^(۲) هواپیماهای دشمن هم در ساعت ۱۶ : ۲۰ یال دوپازا را بمباران کردند.^(۳)

۲۹۳

درگیری میان نیروهای خودی و دشمن در منطقه عملیاتی “فتح ۹” در “خورنوازان” در نزدیکی “شهر زور” استان سلیمانیه پس از گذشت شش روز از عملیات [ر.ک. به : ۱۳۶۶/۶/۱۳]، همچنان ادامه دارد. نیروهای خودی در درگیری امروز، علاوه بر انهدام یک دستگاه تانک یک تانک را غنیمت گرفتند و ۹ تن از افراد دشمن را نیز به اسارت درآوردند،

اما فشار دشمن همچنان ادامه دارد. فرمانده سپاه ۱۱ امام حسن عسگری (ع) در گزارشی به فرمانده نیروی زمینی سپاه، در مورد اقدامات تیپ ۷۵ ظفر اعلام کرد: «این تیپ هشت روز است با دست خالی و عدم امکانات ضدزره و پدافند هوایی و پشتیبانی قوی و نداشتن جاده، با دشمن می‌جنگد و تاکنون پنج پاتک را جواب داده است.»^(۴)

۲۹۴

هوایماهای دشمن امروز چند موضع خودی را در جبهه‌های جنوب بمباران کردند. در منطقه عمومی “بستان” پنج فروند جنگنده عراقی در ساعت ۸:۰۵ از ارتفاع پایین هشت نقطه در حوالی “چزابه” را بمباران کردند. دو هوایمای دیگر نیز محل “آماده طبقه ۵” در “دهلران” را با بمب‌های آتش‌زا هدف قرار دادند که تلفات جانی در پی نداشت.^(۵)

۲۹۵

حملات هوایی عراق به تأسیسات صنعتی کارگری پس از یک وقفه بیست و پنج روزه با حمله به تبریز، گچساران و رامهرمز بار دیگر آغاز شد. در ساعت ۸:۴۵ دقیقه سه فروند هوایمای عراقی پالایشگاه تبریز و کارگاه قندریزی این شهر را بمباران کردند.^(۶) دو فروند از این هوایماها که از فضای کشور ترکیه استفاده کرده و از روبه‌روی “روستای راویان” وارد خاک ایران شده بودند،^(۷) خسارت‌هایی به دو بخش اصلی این پالایشگاه وارد کردند. یکی از مسئولان پالایشگاه به‌طور ضمنی، محل حادثه را وسیع و خسارات را بسیار، اعلام کرد. پس از این بمباران - که به‌طور ناگهانی و غافل‌گیرانه انجام گرفت - بی‌درنگ عملیات نجات مصدومان و مهار آتش آغاز شد. گروه‌های آتش‌نشانی پس از شش ساعت تلاش مستمر موفق شدند آتش ناشی از انفجار بمب‌ها را مهار سازند.^(۸) در این حمله، سه تن از کارکنان پالایشگاه شهید و ۹ تن نیز زخمی شدند.^(۹)

گزارش دیگری حاکی است که چهار فروند از هوایماهای دشمن در ساعت ۸:۴۵ تأسیسات نفتی منطقه گچساران را بمباران کردند.^(۱۰) در این حمله، تأسیسات نفتی شماره دو “دشت بلوط” و تأسیسات بهره‌برداری شماره یک “بی‌بی حکمیه” هدف قرار گرفتند.^(۱۱) که بر اثر آن، علاوه بر از کار افتادن سیستم کنترل و توربین واحد شماره دو،^(۱۲) هشت تن از کارکنان این تأسیسات شهید و ۲۳ تن زخمی شدند.^(۱۳)

دو واحد نفتی در منطقه رامهرمز را نیز هوایماهای عراق بمباران کردند. در ساعت ۸:۳۰ دو فروند و در ساعت ۱۰ یک فروند هوایمای دشمن تأسیسات نفتی “کرنج” و گاز مایع “ان.جی.ام” در ده کیلومتری “رامشیر” از توابع رامهرمز را بمباران کردند. در این حملات، هشت تن شهید و ۳۸ تن زخمی شدند.^(۱۴) به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، یک فروند هوایمای عراقی که صبح امروز قصد بمباران یک واحد صنعتی در استان خوزستان را

داشت، هدف پدافند هوایی قرار گرفت و سرنگون شد. این هواپیما که از نوع "میراث" بود، در اطراف "جزیره بوبیان" کویت سقوط کرد. (۱۵)

۲۹۶

رژیم عراق در اطلاعیه نظامی خود، دلایل آغاز مجدد حمله به مراکز اقتصادی ایران را، مخالفت ایران با قطعنامه اخیر شورای امنیت، حوادث مکه مکرمه، ادامه تجاوز ایران به عراق و حملات پیاپی به مناطق مسکونی این کشور برشمرد و اعلام کرد: «در اجرای اراده ملت عظیم خود، در نابودی تأسیسات اقتصادی و حیاتی رژیم تهران، تأسیسات پالایشگاه تبریز، بی‌بی حکیمه، زرنده، مارون، واحد شماره دو و سه گچساران، امروز بمباران شدند.» (۱۶) «نزار حمدون» سفیر عراق در آمریکا، در گفت‌وگو با شبکه تلویزیونی سی.ان.ان آمریکا، درباره آغاز مجدد حملات هوایی عراق گفت: «از سرگیری این حملات در حالی صورت گرفت که عراق قطعنامه شورای امنیت را قبول کرد ولی ایران آن را رد کرده‌است و ما فکر می‌کنیم بدون قبول قطعنامه از سوی هر دو کشور درگیر در جنگ برقراری آتش‌بس و تلاش برای حل و فصل جنگ دشوار خواهد بود.» حمدون تأکید کرد: «تا زمانی که جنگ به دلیل اصرار ایران ادامه دارد، عراق خود را مجاز به حمله به هر نقطه از خاک ایران می‌داند.» (۱۷) رادیو بی.بی.سی نیز در تفسیری از حملات عراق به تأسیسات نفتی ایران، گفت: «... عراق با بمباران چند میدان و تأسیسات نفتی ایران در شمال، مرکز و جنوب شرقی ایران، به وقفه ۲۵ روزه حملات هوایی خود پایان داده است. این حملات به دنبال تصویب قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل با درخواست آتش‌بس در جنگ ایران و عراق در روز بیستم ژوئیه (۲۸ تیر) متوقف شده بود.» رادیو بی.بی.سی افزود: «عراق در توجیه آغاز مجدد حملات خود می‌گوید قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل نتوانست ایران را مهار کند و حملات امروز به اراده مردم عراق که خواهان درهم شکستن توان اقتصادی ایران و جلوگیری از ادامه جنگ به وسیله ایران هستند، پاسخ گفته است.» (۱۸)

۲۹۷

رسانه‌های همگانی جهان ضمن مخابره اخبار مربوط به حملات عراق به مراکز اقتصادی ایران، به تجزیه و تحلیل آن پرداختند. گزارشگر "رادیو سوئد"، هدف عراق را از این حمله‌ها رودررو قرار دادن ایران با آمریکا، دانست: «سلاح عراق در جنگ هفت ساله، حمله علیه منابع نفتی و نفت‌کش‌های ایران بوده است. ایران تهدید کرده بود حملات هوایی عراق را تلافی خواهد کرد و این تهدید ایران هرگز بدون عمل نبوده است، به همین جهت پس از حمله هوایی عراق، ریسک اوج‌گیری مجدد جنگ و همچنین تضاد و رودرروی میان ایران و آمریکا، افزایش یافته است.» (۱۹) روزنامه "سانفرانسیسکو کرونیکل" نیز در همین باره نوشت:

«عراق مجدداً حمله به پایگاه‌های نفتی ایران در خلیج فارس را آغاز کرد. این تهاجمات احتمال اقدامات تلافی‌جویانه ایران علیه کشتی‌ها را افزایش داده است... اعلام شروع مجدد حملات هوایی عراق، بر روند تلاش‌های دبیرکل سازمان ملل متحد و پایان جنگ ایران و عراق تأثیر می‌گذارد.»^(۲۰)

خبرگزاری جمهوری اسلامی نیز در گزارشی از لندن به بررسی پیامدهای حملات عراق و تفسیر مطبوعات غرب درباره این حملات، پرداخت: «ناظران منطقه‌ای بر این نظر تأکید دارند که تهاجم امروز عراق علیه تأسیسات اقتصادی جنوب و شمال ایران شرایط را کاملاً تغییر داده و خاویر پرنز دکوئیار اکنون باید در گزارش خود این نکته را بگنجانند که ایران و عراق هر دو قطع‌نامه لازم‌الاجرای شورای امنیت را نقض کرده‌اند. آمریکا تهدید کرده بود به‌خاطر مخالفت ایران با این قطع‌نامه و عدم پذیرش آتش‌بس، تلاش خواهد کرد قطع‌نامه جدیدی برای منع فروش سلاح به جمهوری اسلامی از تصویب شورای امنیت بگذرانند، اما به‌گفته منابع مطلع، شوروی و چین با این نظر موافقتی ندارند و حملات عراق علیه تأسیسات اقتصادی ایران به احتمال زیاد مقاومت آنها را در برابر تلاش‌های آمریکا قوی‌تر خواهد ساخت. انگلیس که هم‌گام با آمریکا تلاش‌های وسیعی برای جلب حمایت اعضای شورای امنیت در منع بین‌المللی فروش سلاح به ایران به‌عمل می‌آورد، حملات هوایی عراق را در ارتباط با این تلاش‌ها، بسیار غیرمشتوقانه توصیف کرد و به‌طور ضمنی اعتراف نمود که ضربه مهمی به این تلاش‌ها وارد شده است.»^(۲۱) روزنامه‌های «اکنونیست» و «گاردین»، حملات عراق را در جهت کاستن از فشار زمینی ایران در جبهه‌ها و وادار کردن آمریکا به جنگ به نفع عراق عنوان نمودند. «جورج جافی» مفسر خاورمیانه‌ای اکونومیست لندن نوشت: «سیاست عراق این است که صلح را به ایران تحمیل کند و می‌داند اگر به حملاتی نظیر حملات روز دوشنبه مبادرت نکند، ایران عملیات زمینی خود را ادامه خواهد داد. عراق باید نشان دهد آمریکا در جبهه آن کشور قرار دارد و از بغداد حمایت می‌کند. عراق برای رهایی از فشار ایران در جبهه‌ها، به درگیری ایران و آمریکا واقعاً احتیاج دارد و سعی خواهد کرد آن‌را تحقق بخشد.» روزنامه گاردین نیز سرمقاله خود را به حملات عراق بر تأسیسات صنعتی ایران اختصاص داد و نوشت: انجام این حملات که در متشنج‌ترین زمان صورت گرفت، بر اساس تمام احتمالات هدف عراق از آن، تحریک ایران به مقابله به مثل و به‌دنبال آن، کشیدن آمریکا به دخالت بیشتر در جنگ به نفع عراق بوده است.»^(۲۲)

رادیو آمریکا نیز در این زمینه گفت: «بار دیگر این نگرانی به‌وجود آمده‌است که با وخیم‌تر شدن اوضاع، خطر مختل شدن کشتی‌رانی در خلیج فارس بالا گیرد... در گذشته در پاسخ به چنین حملاتی، ایران نفت‌کش‌ها و کشتی‌های در حال عبور از خلیج فارس را با موشک‌های نصب‌شده در خاک ایران و جزایر خلیج فارس، مورد حمله قرار داده است. در این

حملات، ایران اغلب نفت‌کش‌های کویتی و سایر نفت‌کش‌هایی را که راهی بنادر عربی بودند، هدف‌گیری کرده است. « (۲۳)

۲۹۸

برای نخستین بار در خارج از خلیج فارس یک فروند نفت‌کش ۲۷۴ هزار تنی دارای پرچم «پاناما» - که شرکت‌های آمریکایی آن را اداره می‌کنند - به مین برخورد کرد و یک حفره چهارمتری در قسمت عرشه آن ایجاد شد. سوپر نفت‌کش «تکزاکو کاربین» که از پایانه نفتی ایران در «لارک» به مقصد «روتردام» بارگیری کرده بود، پس از برخورد با مین در ۱۳ کیلومتری شمال بندر «فجیره» و ۵۰ کیلومتری دهانه جنوبی تنگه هرمز، برای تعمیرات اضطراری و جلوگیری از نشت نفت آن، در بندر فجیره لنگر انداخت. (۲۴)

در پی برخورد نفت‌کش تکزاکوکارابین با مین، سخن‌گوی وزارت نفت در مصاحبه با خبرگزاری جمهوری اسلامی ضمن ابراز تأسف از وقوع این حادثه، گفت: «به اعتقاد ما توطئه‌ای از سوی ایالات متحده آمریکا به منظور تحمیل جو عدم امنیت در کشتیرانی در تمامی منطقه در حال شکل‌گیری است و احتمالاً تصادم این نفت‌کش با مین آن هم در آب‌های فجیره می‌تواند گوشه‌ای از این نوع تلاش‌ها از سوی آمریکا باشد.» (۲۵)

مقام‌های آمریکا در برابر حادثه برخورد نفت‌کش تکزاکوکارابین با مین، مواضع متفاوت و متناقضی را ابراز داشتند. سخن‌گوی کاخ سفید (مارلین فیتز واتر) با اظهار بی‌اطلاعی از منشأ این مین، بر لزوم پایان جنگ تأکید کرد: «این حادثه که در نزدیکی تنگه هرمز روی داده است، خطر کشتی‌رانی بین‌المللی در خلیج فارس را بار دیگر آشکار ساخت. این مسئله موکداً لزوم پایان دادن سریع جنگ را ظاهر می‌سازد و ثابت می‌کند که کلیه کشورها باید در جهت اجرای آتش‌بس مورد تصویب شورای امنیت عمل نموده و در جهت صدور قطع‌نامه دیگری برای برقراری مجازات علیه کشوری که آتش‌بس را رعایت نکند، اقدام نمایند.» (۲۶)

«لس‌آسپین» رئیس کمیته نیروهای مسلح کنگره آمریکا در یک نشست مطبوعاتی، مین کار گذاشته شده را به ایران نسبت داد و خواستار اقدامی مشابه علیه کشتی‌های ایرانی در خلیج فارس شد: «اگر یک دست نامربی، مین در بخش غربی خلیج فارس کار می‌گذارد و به کشتی‌های ما ضربه می‌زند، پس مطمئناً یک دست نامربی دیگر می‌تواند مین‌های زیادی در بخش شرقی خلیج فارس که منحصراً مورد استفاده کشتی‌های ایرانی است، کار گذارد.» وی افزود: «آمریکا نباید خود به این کار اقدام کند؛ نیروهای مقابل ایران در جنگ می‌توانند به این کار دست بزنند. به اعتقاد من مینی که در خارج از تنگه هرمز با نفت‌کش تکزاکوکارابین برخورد کرد احتمالاً توسط ایران کار گذاشته شده بود.» (۲۷)

آمریکا بایستی بی‌سروصدا به مین‌گذاری در مسیر کشتی‌های ایرانی اقدام کند. ما فاصله بسیاری از یک اعلام موضع قاطع و جدی داریم و همه به‌خصوص تهران، این را می‌دانند. عدم وجود یک سیاست منسجم در

این زمینه، یکی از جرایم دولت ریگان به‌شمار می‌رود. حضور ما در خلیج فارس هر روز بیش‌تر می‌شود در حالی‌که بدون سروصدا از کشتی‌های خود در خلیج فارس حمایت می‌کنند. آن‌ها به‌خوبی درک کرده‌اند که سروصدای بی‌مورد در رابطه با اسکورت کشتی‌ها، وجود خبرنگاران و دوربین‌های تلویزیونی و انتشار مقالات و اخبار فراوان در این زمینه به مثابه تحریک مستقیم ایران به‌شمار می‌رود. هر اتفاقی روی دهد، ایالات متحده باید دست به مقابله به مثل بزند. باید در نظر داشته باشیم که می‌توان تعدادی مین در طرف دیگر خلیج فارس یعنی جایی‌که نفت‌کش‌های ایران تقریباً تمام نفت صادراتی آن کشور را حمل می‌کنند، کار گذاشت. «لس آسپین» در مورد طرح حفاظت از نفت‌کش‌های کویتی گفت: «اگر چه من از ابتدا با طرح اسکورت نفت‌کش‌های کویتی توسط ناوگان ایالات متحده مخالف بودم و هنوز هم هستم. ولی در حال حاضر کنگره نباید مانع ادامه این طرح شود، چرا که توقف این طرح یک پیروزی بزرگ برای ایرانی‌ها به‌شمار خواهد رفت.» (۲۸) وی افزود: «واشنگتن باید سیاست حفاظت از کشتی‌های کویتی در خلیج فارس را محدود کند. دولت باید هر چند ماه یک‌بار حضور خود در خلیج فارس را مورد بررسی قرار دهد و در صورتی‌که تهدید ایرانیان کاهش یابد، از حضور خود بکاهد و این اقدام موجب می‌شود تا ایران سیاست‌های خود را تعدیل کند.» (۲۹)

۲۹۹

خبرگزاری رویتر در گزارشی اعلام کرد: «کشف شدن یک عدد مین در ۵۰ مایلی منطقه‌ای که نفت‌کش «بریجتون» با مین برخورد کرد، موجب شد کاروان نفت‌کش‌های کویتی و رزم‌ناوهای اسکورت‌کننده آنها در نزدیکی سواحل عربستان توقف کوتاهی داشته باشند. منابع کشتی‌رانی در بحرین اعلام کردند کشف یک مین در نزدیکی چاه‌های نفتی فلات قاره «خفجی»، موسوم به منطقه بی‌طرف بین عربستان سعودی و کویت و همچنین تشدید فعالیت نیروی دریایی ایران در منطقه، از عوامل این توقف بوده‌اند. منابع دیپلماتیک اضافه کردند فعالیت نیروی دریایی ایران در شمال خلیج فارس مشهود بوده است و نیروی دریایی آمریکا احتمالاً برای پرهیز از درگیری با ایران و آسیب رسیدن به کاروان، حرکت کاروان را برای مدت کوتاهی متوقف کرد.» (۳۰)

رادیو آمریکا درباره تأثیر کشف شدن این مین در حرکت کاروان نفت‌کش‌های کویتی و رزم‌ناوهای آمریکایی همراه آنها، گفت: «کاروان نفت‌کش‌های تحت اسکورت آمریکا، با کشف مین در خلیج فارس برای مدتی متوقف شد و سپس با سرعت کم به راه خود ادامه داد تا در روز روشن به خطرناک‌ترین منطقه در مسیر خود برسد.» (۳۱) خبرگزاری رویتر در ادامه گزارش خود از بحرین، اعلام کرد: «کاروان (نفت‌کش‌های کویتی و رزم‌ناوهای اسکورت‌کننده) در انتظار ورود هلی‌کوپترهای «ار. اچ. ۵۳. دی» ویژه مین‌روبی در آب‌ها، به‌سر می‌برد و به‌گفته

دیپلمات‌ها، هلی‌کوپترهای مزبور کارایی بیش‌تری نسبت به هلی‌کوپترهای موجود در عرشه رزم‌ناوهای اسکورت کننده نفت‌کش‌ها دارند. یکی از منابع کشتی‌رانی گفت: «کاروان، یک سکوت رادیویی کامل را رعایت می‌کند و به‌طور کلی این کاروان بسیار بی‌سروصدا کار می‌کند. فعالیت کاروان، اول بسیار آشکارتر بود.» وی تأکید کرد: «تشخیص موقعیت کاروان

اول بسیار آسان بود و نیروی دریایی آمریکا اکنون سخت‌گیرتر شده.» (۳۲) رادیو آمریکا با تأکید بر این موضوع، گفت: «امریکا مصمم است این عملیات را محرمانه‌تر از مأموریت پیشین نگه دارد.» (۳۳) رادیو بی. بی. سی. نیز به نقل از روزنامه «وال استریت ژورنال» بابت این نکته که آمریکا باید آرام ولی پر قدرت عمل کند، گفت: «موقعی که آمریکا آرام اقدام کند اما به اصطلاح سمبه‌اش پرزور باشد، کشورهای عرب خواهان برخورداری از حمایت آمریکا هستند. اما آمریکا نباید درباره کارهایش زیاد سروصدا به راه بیندازد.» این رادیو افزود: «اکنون آمریکا می‌کوشد حضورش در خلیج فارس کم‌تر به چشم بخورد و نیز می‌کوشد هم‌پیمانان خود را به پذیرش وظایف بیش‌تری در خلیج فارس تشویق کند.» (۳۴)

ایالات متحده آمریکا این روزها از هرگونه تحریکات لفظی دوری می‌ورزد ولی از سوی دیگر، حضور خود را در خلیج فارس و اطراف آن گسترش می‌دهد. «رادیو کلن» پس از بیان این مطلب، افزود: ««واینبرگر» وزیر دفاع آمریکا، دستور داده است که از این پس باید از سخن‌پردازی دوری شود و به‌جای آن، تدارک هرگونه رویدادی که محتمل باشد، دیده شود و شرایط مقابله با آن نیز فراهم شود و همین امر نیز تحقق یافته است. اولین گام آن بود که کلیه کشتی‌ها و هلی‌کوپترهای مین‌یاب که استفاده از آنها مقدور بود، از پایگاه‌های آنها در شمال آمریکا به سوی خلیج فارس حرکت کردند و به موازات آن، تمرکز قدرت دریایی یعنی کشتی‌های جنگی در خلیج فارس و برای نظارت و کنترل پوششی هوایی تدافعی، صورت گرفت. گام سوم منتقل نمودن یک واحد ممتاز و برجسته نیروی دریایی آمریکا برای وظایف دشوار، به منطقه است. این گروه در زمینه مقابله با ترور، آزاد نمودن گروگان‌ها و خارج نمودن کارمندان سفارت‌خانه‌های اشغال‌شده آمریکا تعلیم دیده‌اند.» این رادیو سپس افزود: «در این روزها تعداد کشتی‌های جنگی آمریکا در خلیج فارس و اطراف آن به ۲۴ کشتی جنگی و تعداد سربازان آمریکا در این منطقه به ۱۵ هزار نفر خواهد رسید که این تمرکز قوا از زمان جنگ ویتنام تاکنون سابقه نداشته و از انقلاب اسلامی ایران و سقوط شاه نیز در برابر سواحل ایران بی‌سابقه است.» (۳۵)

۳۰۰

حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، در دیدار سفیر اسپانیا با وی ضمن اشاره به برخورد خصمانه انگلیس و فرانسه با ایران و تلاش آمریکا در ایجاد بحران در خلیج فارس، گفت: «در مورد خلیج فارس ما فکر می‌کنیم اگر قدرت‌های

بیگانه در این جا سوءاستفاده نکنند ، امنیت به‌طور نسبی تأمین خواهد بود . سیاست ما به‌طور جدی این است که خلیج‌فارس برای دنیا امن باشد . گرچه عراق فکر می‌کند با بحرانی کردن خلیج‌فارس و با دخالت قدرت‌های بزرگ نجات خواهد یافت ، ولی دیدیم که عراق موفق نشد و حالا هم آمریکا در صدد است همان کار را دنبال کند . فکر می‌کنیم آمریکا می‌خواهد آقاء کند که جنگ به کشورهای جنوبی خلیج‌فارس توسعه یافته و خلیج‌فارس بحرانی است . « (۳۶) آقای هاشمی رفسجانی همچنین در گفت‌وگو با روزنامه آلمانی “ دی ولت “ بار دیگر بر سیاست اصولی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر باز بودن تنگه هرمز برای همه یا هیچ‌کس ، تأکید کرد : « ما مطمئناً بسیار علاقه‌مندیم که تنگه هرمز باز باشد . موضع ما به راحتی قابل درک است . چنانچه ما نتوانیم از خلیج‌فارس جهت صادرات نفت خود استفاده کنیم . آن وقت آن‌را خواهیم بست . « وی درباره علت اتخاذ چنین موضعی گفت : « حرف ما این است یا آبراه برای همه باز خواهد بود و یا برای هیچ‌کس . « آقای هاشمی رفسجانی در پاسخ به این پرسش که در این روزها تحت چه شرایطی می‌تواند برخوردی با ناوگان آمریکا در خلیج‌فارس به‌وجود آید ؟ و چنانچه چنین برخوردی حادث شود ، آیا صحنه کارزار فقط در خلیج‌فارس خواهد بود ؟ گفت : « ما نمی‌خواهیم اولین قدم در راه جنگ را با آمریکا برداریم و این شامل تمامی کشورهای جهان می‌شود ، اما چنانچه آمریکا اولین قدم را برداشت ، آن وقت ما مجبوریم به اقدامات متقابل توسل جوییم . « (۳۷)

۳۰۱

رادیو آمریکا به نقل از رجایی خراسانی گفت : « دکتر لاریجانی معاون بین‌الملل وزیر امور خارجه ایران ، تا چند روز دیگر به نیویورک خواهد آمد و طی سفر با دبیرکل سازمان ملل مذاکره خواهد کرد . در پاسخ به این سوال که “ آیا پاسخ تهران به قطع‌نامه مثبت خواهد بود ؟ آقای خراسانی گفت : « نمی‌توانیم بگوییم که پاسخ ما مثبت خواهد بود ولی می‌توانیم بگوییم که پاسخ تهران جا برای مذاکره خواهد گذارد و دبیرکل می‌تواند پاسخ تهران را به‌عنوان قدمی مثبت به‌طرف صلح تلقی کند . « (۳۸) “ جولیو آندره‌ئوتی “ وزیر خارجه ایتالیا نیز در دیدار با سفیر جمهوری اسلامی ایران ، درباره قطع‌نامه ۵۹۸ و تلاش‌های صورت گرفته گفت : « دبیرکل از وی خواسته است به‌طور جدی یک کمیته کار در ارتباط با تعیین منشاء و آغازکننده جنگ ترتیب دهد . « وی افزود : « قطع‌نامه بعدی که مبتنی بر ارزیابی این کمیته است ، با قطع‌نامه قبلی تفاوت خواهد داشت . « سفیر جمهوری اسلامی ایران نیز در پاسخ گفت : « اساساً شرط اول ، فراهم کردن زمینه عادلانه خاتمه جنگ ، شناخت آغازکننده و متجاوز است و چگونه بدون شناخت از آن و این‌که چه کسی آغاز کننده جنگ بوده ، می‌تواند اقدام عادلانه‌ای صورت گیرد ؟ ! « (۳۹)

۳۰۲

دکتر ولایتی وزیر امور خارجه، در نامه‌ای به دبیرکل سازمان ملل متحد از بی‌توجهی این سازمان در مورد استفاده عراق از سلاح‌های شیمیایی علیه مردم سردشت و رسیدگی نکردن به نامه قبلی جمهوری اسلامی ایران، انتقاد کرد. در نامه اعتراض‌آمیز دکتر ولایتی آمده است: «۴۲ روز از بمباران شیمیایی شهر ۱۲ هزار نفری سردشت توسط عراق، گذشت. خبر حمله شیمیایی عراق به سردشت بلافاصله به آن جناب رسماً اعلام و درخواست اعزام تیم متخصص برای بازرسی و تهیه گزارش فنی شد. در آن زمان به دلایلی که پوشیده است، از اعزام تیم خودداری و به دریافت گزارش غیررسمی از تیم محقق مستقر در تهران بسنده شد. این گزارش اگر چه توسط دبیرخانه انتشار نیافته و مرجع استناد شورای امنیت واقع نگردید، ولی برای اطلاع و اقدام توسط ارگان ذیربط در سازمان ملل می‌توانست کافی باشد، اما مشخص بود که این واکنش ارتباطی با بازرسی فنی نداشت و محذور [امتناع] دبیرکل در موضع‌گیری و اقدام به هیچ‌وجه روشن نمی‌باشد.»

دکتر ولایتی در این نامه با اشاره به عملکرد شورای امنیت در طول جنگ، افزود: «سابقه هفت ساله جنگ تحمیلی ثابت کرده است که سازمان ملل متحد و به‌خصوص شورای امنیت، آمادگی و قابلیت برخورد با جنایات و تجاوزات رژیم عراق را حتی به بهای زیرپانهادن اصول اولیه خود، ندارد. در حالی که فاجعه سردشت، اولین شهر جهان که قربانی تسلیحات شیمیایی گردید، می‌باید در کنار «هیروشیما» و «ناکازاکی» در دایرةالمعارف‌ها و کتب تاریخی ثبت شود، شورای امنیت و حتی شخص دبیرکل از حداقل واکنش در قبال آن احتراز نموده‌اند! این اوج بی‌مسئولیتی از جانب شورای امنیت، مبین دوگانگی عمیق در مواضع برخی از اعضای دائم آن است.» (۴۰)

۳۰۳

در پی فشار دولت‌های غربی بر آلمان جهت محدود کردن فعالیت جمهوری اسلامی در اروپا، دولت آلمان کنسولگری ایران در «برلن» را تعطیل کرد و شش تن از کارکنان این کنسولگری، برلن غربی را ترک کردند. «محمد جواد سالاری» سفیر ایران در بن در یک نشست خبری، با اشاره به تلاش آمریکا، انگلستان و فرانسه برای تیره‌کردن روابط ایران و آلمان، گفت: «امروز شش مقام کنسولگری ایران در این شهر با اسکورت پلیس عازم «هامبورگ» شدند و دو کارمند دیگر نیز تا هفته آینده این شهر را ترک خواهند کرد. در احکام اخراج این هشت ایرانی هیچ اتهام ویژه‌ای ذکر نشده و فقط منابع امنیتی گفته‌اند آنها نگران تهاجمات با بمب بوده‌اند.» وی سپس به خبرنگاران گفت: «آمریکا و فرانسه و انگلیس از روابط خوب بن با تهران و کوشش‌های آلمان برای حل‌وفصل مناقشات بین‌المللی از طریق مذاکره، ناخشنود هستند.» خبرگزاری رویتر که این خبر را مخابره کرد، در ادامه گزارش

خود به نقل از یک منبع دولتی آلمان غربی اعلام کرد: « ما نمی‌خواهیم شاهد باشیم که این اقدام متحدین سبب بروز مشکلات دو جانبه بشود. آلمان غربی که در حال حاضر رییس شورای امنیت است، از معدود کشورهای غربی است که دارای روابط خوب با ایران و عراق می‌باشد. » (۴۱)

۳۰۴

در مناطق بانه، اورامانات و پیرانشهر، نیروهای خودی و ضدانقلاب چند بار با هم درگیر شدند. در منطقه بانه گروهی از فرماندهان ژاندارمری در کمین حزب دمکرات گرفتار شدند و پنج تن از آنها به شهادت رسیدند. قرارگاه حمزه (ع) در مورد این حادثه گزارش داد: « تعدادی از برادران ژاندامری به همراه قائم مقام سپاه بانه که جهت شناسایی به روستای “سوته” (واقع در شرق بانه) رفته بودند، در نزدیکی روستای مذکور با مزدوران دمکرات درگیر شدند که بر اثر آن، پنج تن از نیروهای ژاندارمری شهید شده و یک نفر که معاونت هنگ ژاندارمری را بر عهده داشت، به اسارت درآمد. همچنین سه دستگاه خودرو متعلق به نیروهای خودی توسط افراد حزب دمکرات به آتش کشیده شد و سه نفر از عناصر ضدانقلاب نیز کشته شدند. « این گزارش افزوده است: « در همین منطقه عناصر گروهک خبات در ساعت ۶ در بین پاسگاه “کانی سور” و “سید صارم” در مسیر نیروهای ژاندارمری اقدام به اجرای کمین کردند که در نتیجه آن، سه نفر از نیروهای خودی شهید و دو دستگاه ماشین آنها به آتش کشیده شد. در همین حال، پایگاه‌های فوق توسط چند گلوله آر. پی. جی. مورد حمله اشراق قرار گرفت. » (۴۲) در منطقه اورامانات (نودشه) پناه در روستای عباس‌آباد نیز حدود ۲۰۰ تن از افراد دمکرات - از هیزهای “شاهد” و “زاگرس” - ضمن نفوذ به این منطقه، با نیروهای خودی درگیر شدند که طی آن، یکی از افراد خودی به شهادت رسید، چهار تن زخمی شدند و سه تن نیز به اسارت درآمدند. (۴۳) در منطقه پیرانشهر هم با کمین نیروهای خودی، یک تن از نیروهای ضدانقلاب کشته و یک تن دیگر زخمی شد. (۴۴)

۳۰۵

مواضع مبارزان گُرد عراق در شمال این کشور مورد حمله نیروهای عراقی قرار گرفت. ارتش عراق در سه محور “دینارته”، “ریزان” و “شروان” ضمن حمله به شهر بارزان در شمال استان اربیل (۴۵) در محور شِروان، ارتفاع “توتکلی” و پایگاه “کانی گوت” را که نیروهای حزب‌الله گُرد در آن مستقر بودند، به تصرف خود درآوردند. (۴۶) تهاجم دشمن - که با آتش توپخانه و بمباران هوایی حمایت می‌شود در محور شروان همچنان ادامه دارد و هواپیماهای او نیز در ساعت ۲ بعد از ظهر در دو نوبت شهرهای شروان و بارزان را بمباران خوشه‌ای کردند. (۴۷)

از سوی دیگر ، پیش‌مرگان حزب دمکرات کردستان عراق با اجرای کمین در جاده دهوک - بامرنی (Bamerni) موفق شدند ضمن به آتش کشیدن یک دستگاه جیپ ارتش عراق ، هفت تن از سرنشینان آن‌را - که در بین آنها یک سروان به‌نام " خالد خالد " بود به هلاکت برسانند . (۴۸)

۳۰۶

امروز یک خلبان فراری ایرانی در ژنو بر اثر حمله دو فرد ناشناس ، کشته شد . خبرگزاری فرانسه در این باره گزارش داد : « این خلبان " احمد طالبی " نام دارد و ستوان سابق نیروی هوایی ایران بود . وی قبلاً با یک هواپیمای اف - ۴ به عراق گریخت و سپس به سوئیس رفته و درخواست پناهندگی سیاسی کرد . در جریان این حمله پنج گلوله به سوی مقتول شلیک شد که سه گلوله به سر وی اصابت کرد . دو نفر متهم به قتل وی هستند . » روزنامه " لوماتین " نیز در این باره نوشت : « طالبی ، هم می‌تواند توسط سرویس‌های اطلاعاتی ایران کشته شده باشد و هم توسط مجاهدین خلق ، چرا که مقتول با آنها نیز برخوردهایی داشته و مجاهدین وی را یک جاسوس دو جانبه تصور می‌کردند . » (۴۹)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۶/۵/۱۹

- ۱- سند شماره ۰۴۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : عملیات نصر ۷ ، قرارگاه قدس ، راوی : برادر علی مزدهی ، صص ۷۴-۷۳ .
- ۲- سند شماره ۰۲۸۹۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی ، نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی - معاونت عملیات و اطلاعات ، شماره ۱۲۰۱۴ ، صص ۱۲۶۶/۵/۲۴ ، ۲۱ .
- ۳- مأخذ ۱ ، ص ۷۶ .
- ۴- سند شماره ۰۶۹۹۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : از دفتر فرمانده سپاه ۱۱ امام حسن عسکری (ع) ، به فرمانده نیروی زمینی ، ۱۳۶۶/۵/۲۰ .
- ۵- سند شماره ۰۲۸۹۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی ، شماره ۰۲۱ ، از نزاجا (معاونت عملیات اطلاعات - مدیریت اطلاعات) ، به نیروی زمینی سپاه ، ۱۳۶۶/۵/۲۴ ، ۱۷ .
- ۶- سند شماره ۰۷۰۰۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : گزارش ، از ستاد منطقه ۱۵ اطلاعات ، به ستاد مرکزی - اطلاعات ، ۱۳۶۶/۵/۲۴ .
- ۷- سند شماره ۰۹۷۲۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : ستاد قرارگاه حمزه سید الشهدا (ص) ، ۱۳۶۶/۵/۲۸ .
- ۸- خبرگزاری جمهوری اسلامی ، " گزارش‌های ویژه " ، نشریه شماره ۱۴۴ ، ۱۳۶۶/۵/۲۰ ، ص ۴ ، تبریز - به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی ، ۱۳۶۶/۵/۱۹ .
- ۹- مأخذ شماره ۵ ، ص ۱۸ .
- ۱۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی ، " گزارش‌های ویژه " ، نشریه شماره ۱۴۴ ، ۱۳۶۶/۵/۲۰ ، صص ۵۶-۵۵ ، یاسوج - به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی ، ۱۳۶۶/۵/۱۹ .
- ۱۱- سند شماره ۰۶۹۹۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : از سپاه ناحیه استان ، به فرمانده کل سپاه ، ۱۳۶۶/۵/۲۲ .
- ۱۲- مأخذ ۱۰ ، ص ۵ .
- ۱۳- سند شماره ۹۷۳۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : از ستاد مرکزی سپاه پاسداران - معاونت اطلاعات ، به ستاد مرکزی سپاه پاسداران - معاونت اطلاعات ، ۱۳۶۶/۵/۲۶ .
- ۱۴- مأخذ ۵ ، ص ۱۸ .
- ۱۵- روزنامه رسالت ، ۱۳۶۶/۵/۲۰ ، ص ۲ .
- ۱۶- خبرگزاری جمهوری اسلامی ، " گزارش‌های ویژه " ، نشریه شماره ۱۴۴ ، ۱۳۶۶/۵/۲۰ ، ص ۶ ، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی ، به نقل از رادیو صوت‌الجماهیر ، ۱۳۶۶/۵/۱۹ .
- ۱۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی ، " گزارش‌های ویژه " ، نشریه شماره ۱۴۵ ، ۱۳۶۶/۵/۲۱ ، ص ۶ ، واشینگتن - خبرگزاری کویت ، ۱۳۶۶/۵/۲۰ .
- ۱۸- خبرگزاری جمهوری اسلامی ، " گزارش‌های ویژه " ، نشریه شماره ۱۴۴ ، ۱۳۶۶/۵/۲۰ ، صص ۱۸۲۰-۱۸۲۱ ، به نقل از رادیو بی . بی . سی ، ۱۳۶۶/۵/۱۹ .

- ۱۹- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۴، ۱۳۶۶/۵/۲۰، صص ۲۰-۲۱، استکهلم - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۱۹.
- (Newyork Times, Aug. 11 1987, 20-San Francisco Chronicle).
- ۲۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، صص ۱۴-۱۵، لندن - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۲۲- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، صص ۱۵، لندن - روزنامه "گاردین".
- ۲۳- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، صص ۸، به نقل از رادیو آمریکا، ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۲۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۴، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۷، بحرین - به نقل از خبرگزاری رویتر، ۱۳۶۶/۵/۱۹.
- ۲۵- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۴، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۹، تهران - به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۱۹.
- ۲۶- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص آخر.
- ۲۷- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۱۲، خبرگزاری رویتر.
- ۲۸- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۲۰، واشنگتن - به نقل از خبرگزاری آسوشیتدپرس.
- ۲۹- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۱۶، واشنگتن - خبرگزاری رویتر.
- ۳۰- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۱۶، بحرین - به نقل از خبرگزاری رویتر.
- ۳۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۴، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۲۴، به نقل از رادیو آمریکا، ۱۳۶۶/۵/۱۹.
- ۳۲- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۱۶، بحرین - به نقل از خبرگزاری رویتر.
- ۳۳- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۴، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۲۴، به نقل از رادیو آمریکا، ۱۳۶۶/۵/۱۹.
- ۳۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۴، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۲۲، رادیو آمریکا، به نقل از روزنامه "وال استریٹ ژورنال"، ۱۳۶۶/۵/۱۹.
- ۳۵- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۴، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۱۴، به نقل از رادیو کلن، ۱۳۶۶/۵/۱۹.
- ۳۶- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۱.
- ۳۷- اداره کل مطبوعات و رسانه‌های خارجی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، "بررسی مطبوعات جهان"، نشریه شماره ۱۲۵۷، ۱۳۶۶/۶/۷، ص ۱۲، به نقل از هفته نامه "دیولت"، چاپ آلمان، ۱۳۶۶/۵/۱۹.
- ۳۸- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، صص ۱۱-۱۲، به نقل از رادیو آمریکا، ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۳۹- سند شماره ۲۰۱۶۹۵، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۶۶/۵/۱۹.
- ۴۰- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۱۸.
- ۴۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۵۸، بین - خبرگزاری رویتر، ۱۳۶۶/۵/۱۹.
- ۴۲- سند شماره ۰۶۹۹۸۶، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده قرارگاه حمزه (ع)، به فرمانده نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۵/۲۲.
- ۴۳- سند شماره ۰۲۸۹۱۰، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نویمای اطلاعاتی شماره ۲۱ نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران - معاونت عملیات و اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۱۹ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴، ص ۲۰.
- ۴۴- سند شماره ۰۶۹۹۸۶، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده قرارگاه حمزه (ع)، به فرمانده نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۵/۲۲.
- ۴۵- سند شماره ۰۲۸۹۱۰، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه پانزدهم رمضان - معاونت اطلاعات، به فرمانده نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۵/۲۴.
- ۴۶- سند شماره ۰۲۸۹۱۰، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه پانزدهم رمضان - معاونت اطلاعات به فرمانده نیروی زمینی سپاه - معاونت اطلاعات، به فرمانده نیروی زمینی سپاه - معاونت اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۴.
- ۴۷- سند شماره ۰۷۰۰۴۱، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پانزدهم رمضان - معاونت اطلاعات، به نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۵/۲۴.
- ۴۸- سند شماره ۰۶۹۹۷۰، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه پانزدهم رمضان - معاونت اطلاعات، به فرمانده نیروی زمینی سپاه - معاونت اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۴۹- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۵۵.